

Budmerické zvesti

2-3/2013

O živote v Budmericiach

2. ročník

Čas radosti, veselosti

Vážení občania,

prihovám sa Vám v predvianočnom čase v závere roka, aby sme sa obzreli späť a stručne zhodnotili, čo sa nám podarilo vykonať k zlepšeniu životných podmienok v našej obci. Na malom priestore nemožno podrobne opísať všetky udalosti či akcie, ktorých sme boli priamymi aktérmi. Naším prvoradým cieľom bolo prispieť najmä k bezpečnosti občanov rekonštrukciou verejného osvetlenia s nasvietením prechodov pre chodcov, opravami ciest, vybudovaním nových a opravami starých chodníkov.

Z dotácií a transferov sme získali 250 tisíc € na podporu sociálnych služieb, zamestnanosti, aj pre náročné opravy a rekonštrukcie v budovách základnej a materskej školy, obecného úradu, zdravotného strediska, kultúrneho domu. Športovci získali lepšie podmienky po zavedení plynovej prípojky a oprave šatní na ihrisku.

Stálu pozornosť venujeme podpore zamestnanosti. Prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny pracovalo na verejno-prospešných úsekoch a protipovodňových prácach 42 dovtedy nezamestnaných osôb. Vykonávali stavebné práce, čistili, opravovali cesty, rigoly, starali sa o verejnú zeleň.

V oblasti kultúry za spolupráce so záujmovými organizáciami uskutočnili sme množstvo kultúrno-spoločenských podujatí (o niektorých píšeme na ďalších stránkach). Viaceré presahovali rámec obce aj regiónu. Napríklad Majstrovstvá Slovenska v orientačnom behu, divadelný festival, stretnutie hlavných kontrolórov Trenčiansko-trnavskej sekcie ZHK, slávnostné stretnutie členov Spolku slovenských spisovateľov, vyhodnotenie básnickej súťaže o Cenu R. Fábryho. Finančnými dotáciami podporujeme rozvoj záujmových činností detí, mládeže i dospelých. Nemenej dôležité bolo pripraviť návrh erbu obce a projekty na investičné akcie tak, aby sme mohli žiadať granty zo štátnych či európskych zdrojov.

Milí spoluobčania, všetkým Vám úprimne ďakujem za spoluprácu a zo srdca želám šťastné, pokojné prežitie vianočných sviatkov a v nastávajúcom roku 2014 pevné zdravie, aby sme sa spolu mohli tešiť z výsledkov našej spoločnej práce.

Jozef Savkuliak, starosta obce

Z rokovania obecného zastupiteľstva

Rok nám ubehol ako voda v rieke a spätným pohľadom môžeme zhodnotiť okrem iného aj činnosť našej samosprávy.

V roku 2013 sa konalo okrem schôdzok komisií, pracovných porád poslancov aj šesť zasadnutí obecného zastupiteľstva. Za účasti občanov bolo prijatých viacero uznesení, ktoré priamo ovplyvňujú každodenný život nášho občana. Na rodiny s deťmi sa vzťahovalo nové aktualizované znenie všeobecne záväzného nariadenia obce č. 12/2013 o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy z rozpočtu obce na dieťa materskej školy, na dieťa školského klubu detí, na dieťa stravovacieho zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Budmerice a na dieťa súkromného Centra voľného času.

S ním súvisiace je vzn č. 13/2013 o určení miesta a času zápisu dieťaťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole, o určení výšky príspevku v školách a školských zariadeniach.

V trvalej pozornosti je zámer rozširovania verejnej kanalizácie a postupne sa musí riešiť aj majetkové vysporiadanie miestnych komunikácií a verejných priestranstiev v trase uloženia potrubia. Za tým účelom obec odkupuje alebo zamedia pozemky od doterajších vlastníkov.

Poslanci v máji schválili Súborné stanovisko k vypracovaniu Návrhu územného plánu Obce Budmerice s vyhodnotením pripomienok uplatnených pri verejnom prerokovaní konceptu Územného plánu.

Nosným programom júnového zasadnutia obecného zastupiteľstva bolo prerokovanie a schválenie záverečného účtu Obce Budmerice za rok 2012 a celoročného hospodárenia obce za rok 2012.

Rokovací program decembrového zasadnutia obecného zastupiteľstva bol mimoriadne náročný o čom svedčí štyridsať prijatých uznesení. Najdôležitejším bodom rokovania bolo odsúhlasenie rozpočtu obce vrátane programov a podprogramov na rok 2014 spolu s viacročným rozpočtom na roky 2015 a 2016.

Podrobný rozpočet bude na webovej stránke obce a informácie k hospodáreniu obce v roku 2014 budú v 1. čísle našich novín v budúcom roku. Schválené boli všeobecne záväzné nariadenia o miestnej dani z nehnuteľností, miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady pre rok 2014. Štrnástim subjektom poslanci odsúhlasili poskytnutie dotácií na činnosť.

Pre zámer budovania kanalizačnej siete je potrebné urobiť nové projekty, lebo doterajšie zastarali. K vypracovaniu projektového spisu „Budmerice – splašková kanalizácia ulice Červenej armády“ bol odsúhlasený Ing. M. Šišolák. Zhotoviteľom bude aj projektu „Budmerice – realizácia revitalizácie zelene pri obecnom úrade a kultúrnom dome.“

Keďže doterajšiemu hlavnému kontrolóvi obce Milanovi Bušovi skončil po šiestich rokoch zmluvný vzťah s obcou, na základe výberového konania bola zastupiteľstvom schválená do funkcie hlavnej kontrolórky obce Budmerice Ing. Alena Gergelová na funkčné obdobie šesť rokov s pracovným úväzkom 0,2.

Obec Budmerice bude jednou zo zakladajúcich obcí Oblastnej organizácie cestovného ruchu s názvom „Bratislavský vidiek“ so sídlom v Častej.

Ďalšie členstvo obce bude v občianskom združení – verejno-súkromnom partnerstve s názvom Región Červený Kameň, ktoré sa bude uchádzať o získanie štatútu MASD s čerpaním prostriedkov z programu LEADER. (mb)

Vianoce v nás

Opäť máme najkrajšie sviatky roka – Vianoce. Dohoreli sviečky na adventných vencoch, zasadneme k bohato prestretému stolu a potom si pod stromčekom nájdeme darčeky od svojich blízkych, ktorých máme radi.

Počas vianočných sviatkov budeme čítať Lukášovo evanjelium o narodení Ježiša, o sláve spojenej s jeho príchodom. Hoci prišiel na svet v chudobnej maštali, pokloniť sa mu išli najprv pastieri, a potom aj traja mudrci, ktorí priniesli bohaté dary. Boží anjeli pritom volali: „Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle“. Prišiel, aby každý kto v neho verí žil v pokoji, radosti, v šťastí, láske a mal večný život. Verím, že toto všetko si želá každý z nás a to nielen na Vianoce. Ako to však dosiahnuť? Poumývať okna? Všetkým pokúpiť darčeky? Pozrieť si tri oriešky pre Popolušku? Dobré sa najesť a napiť? Toto nám priniesie spokojnosť? Pokoj človek prežíva vtedy, keď má všetko na poriadku, keď nikomu nič nedlží, v zdraví, či chorobe sa cíti milovaný...

Ježiš prišiel na zem, aby hovoril ľuďom o svojom Otcovi, že je s nimi, neopustí ich, že ich neustále miluje, aj keď hrešia, že ich pôjde hľadať, keď sa stratia, že všetko robí preto, aby boli šťastní. Ježiš sa stal bránou k pokoji, k láske, k šťastiu, k zdraviu tým, že nás zmieril s Otcom. On je jediným kľúčom k našej Vianočnej pohode. Zmierenie s Bohom z celého nášho srdca a vôle nám priniesie ozajstnú spokojnosť, po ktorej každý z nás túži. Keď sa v nás narodí Ježiš, ako kedysi v chudobnej maštali a precítime vďačnosť z tohto obrovského daru, ktorí nám Boh dal, vtedy zažijeme pravé Vianoce. Z nášho srdca potom obdarujeme láskou a spolupatričnosťou svojich blízkych viac než akýmkoľvek materiálnym darom. Spomeňme si na to, keď pôjdeme do kostola pozdraviť narodeného Ježiška tou najkrajšou melódiou Štedrého večera a Vianoc – piesňou Tichá noc, svätá noc...

Ján Filo

Bezpečnosť prvoradá

K bezpečnému prechodu chodcov cez veľmi frekventovanú štátnu cestu na križovani s ulicou J. Rašu pri obecnom úrade prispelo vybudovanie tzv. inteligentnej križovatky spoločným financovaním Bratislavského samosprávneho kraja a obce, ktorá dobudovala časť chodníka aj s vodiacimi prvkami pre nevidiacich. Nad prechodom sú zavesené dve lampy, ktoré ho osvetľujú zhora prudkým svetlom a fungujú súčasne so zapnutím verejného osvetlenia. Vo vozovke sú zabudované led diódy a sú aj na zvislom dopravnom značení. Tie začnú blikať v okamihu, keď pohybový senzor zachytí v okolí priechodu pohyb čo je signál pre motoristov i chodcov k zvýšenej opatrnosti. (mb)

K prospechu občanov

Tohoročnou prioritou v oblasti rozvoja obce bolo podstatné zlepšenie podmienok bezpečnosti cestnej dopravy a pohybu chodcov na štátnych i miestnych komunikáciach. Z vlastných rozpočtových zdrojov bola vykonaná oprava časti vozovky na Podhájskej zbrúsením starého asfaltového povrchu a pokládkou nového asfaltového koberca.

V zlom stave, nerovný, popraskaný s výtlkmi bol povrch ciest aj na Námestí R. Fábryho, v uliciach J. Rašu. Opravu vykonávali pracovníci obecného úradu. (mb)

Približujeme sa mestu

Spojené ruky i srdcia

Dvadsať rokov spolupráce obce Budmerice s mestom Nadlak

Nedávne Dni Nadlaku a slávnosti k 20. výročiu podpísania prvej dohody o spolupráci medzi rumunským mestom Nadlak a obcou Budmerice sa konali za účasti zástupcov našej obce starostu Jozefa Savkuliaka, poslanca OZ v Budmericiach MVDr. Jaroslava Molnára, predsedníčky Miestneho odboru Matice slovenskej Aleny Kadlečíkovej, členov Ruženy Molnárovej a Františka Rybeckého. Za prítomnosti primátorov a starostov z ostatných družobných miest a obcí mesta Nadlak zo Slovenska a z Česka starosta obce prevzal z rúk primátora Nadlaku Ďakovný list obci Budmerice s pamätnou plakietou pri príležitosti vzácného jubilea 20. výročia podpisu Družobnej zmluvy, za dlhoročnú intenzívnu a vzájomnú spoluprácu.

O počiatku nadviazania družobných vzťahov zaspomínala Alena Kadlečíková ako na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave oslovila študenta z Nadlaku Pavla Hlásnika s tým, že chceme podporiť a pomôcť Slovákom v Rumunsku. On nás skontaktoval s pani profesorkou Dr. Darinou Elenou Kmeťovou, s prof. Pavlom Bujtárom, vtedajším predsedom Miestnej organizácie Demokratického zväzu Čechov a Slovákov (DZČS) v Nadlaku a s predsedom DZČS v Rumunsku Ondrejom Zetochom i vtedajším richtárom Ioanom Dobleom. Následne dňa 20. novembra 1993 bola podpísaná Dohoda o spolupráci medzi Mestom Nadlak a Obcou Budmerice.

Prišli, videli ...

Do Budmeríc potom prišli vysokoškolskí študenti Pavol Hlásnik s Evou Lehotskou na besedu o živote v Nadla-

ku s premietaním diazpozitívov. Počas nej kolovala medzi prítomnými listina, do ktorej sa zapisovali občania, ochotní poskytnúť ubytovanie pre hostí z Nadlaku. Kým beseda skončila ubytovanie pre prvú väčšiu výpravu Nadlačanov bolo zabezpečené. Už pri tejto návšteve boli vytvorené dobré, priam rodinné vzťahy, z ktorých mnohé vydržali doteraz. Budmeričania sa tiež cítili v nadlackských rodinách ako doma.

Spolupracovali sme a vymieňali si skúsenosti v oblasti kultúry pri výmenných divadelných inscenáciách, spoločenských tancoch, výstavách výšiviek, dodávali sme do Nadlaku knihy, časopisy, zošity. U našich priateľov sme realizovali prednášky vysokoškolských pedagógov o Slovensku, u nás zas výlety v okolí Budmeríc. Hodnotná bola spolupráca pedagógov, poľnohospodárskych a vinárskych odborníkov, podnikateľov i športovcov, klubov dôchodcov. Nad priebehom spolupráce mal záštitu Miestny odbor Matice slovenskej v Budmericiach. Kňazi z farností mali veľký podiel na duchovnom rozmere družobných vzťahov, preto sme sa vždy zúčastňovali bohoslužieb pri návšteve Nadla-

ku v evanjelickom i katolíckom kostole a podobne sa zachovali naši priatelia z Nadlaku u nás. Najcennejším výsledkom priebehu družby sú priateľstvá medzi ľuďmi, ktoré trvajú desiatky rokov.

Z podnetu pána Fraňa z Nadlaku a so súhlasným stanoviskom Obecného zastupiteľstva sme vytvorili na budmerickom cintoríne pietne miesto s pomníkom, kde je uložená prst zeme z hrobov Slovákov z Nadlaku a Francúzska, symbolizujúca návrat na slovenskú rodnú zem. Ich mená sú zapísané v pietnej knihe. Na pomníku si možno prečítať text:

„Domov sú ruky, na ktorých smieš plakať. M. Válek

Symbolické miesto posledného odpočinku všetkých Slovákov, ktorých vietor osudu odvíal z rodnej zeme.

Toto miesto spoločne vysvätili evanjelický farár z Nadlaku, teraz senior Juraj Bálint a páter Juraj Mihály OFM, v súčasnosti predstavený františkánskeho kláštora v Bratislave. Aj po rokoch spomíname na túto udalosť s dojatím. Podobné miesto na Slovensku nemáme.

Aktualizovaním Dohody o spolupráci z roku 2011 sú všetky predpoklady úspešného rozvíjania tejto obojstranne výhodnej cezhraničnej spolupráce.

Alena Kadlečíková

Trampoty s láskou

**„Tak ako dnes aj včera srdce dávno vie už:
ty si zem krásna moja...“**

Aj týmito slovami jednej zo svojich piesní pozdravili v minulom roku Budmeričanov študenti Strednej školy Jozefa Gregora Tajovského z rumunského Nadlaku. V rámci družobnej spolupráce medzi obcou Budmerice a mestom Nadlak naši slovenskí krajanovia počas päťdňového výletu na Slovensko okrem Budmeríc navštívili aj Dudince.

V Budmericiach ich prvá zastávka bola na miestnom cintoríne pri pomníku symbolizujúcom pietne miesto odpočinku všetkých Slovákov, ktorých vietor osudu odvial z rodnej zeme. Z podnetu Miestneho odboru Matice slovenskej bol osadený v máji v roku 1997 a odvtedy pri ňom zahraniční návštevníci kladú vence, kytice i prst zeme z hrobov Slovákov pochovaných v cudzine. Okrem toho naše matičiarky vedú aj pietnu knihu s menami zomrelých nadlackých Slovákov.

Divadelní ochotníci zo skupiny Mladé srdcia pod vedením profesorky Dr. Eleny Kmeťovej pripomenuli si život a dielo významného budmerického herca a režiséra Michala Kunáka pri jeho hrobe a zaspievali dojímavú pieseň Večerný zvon. Z príležitosti jeho nedožitých 90. narodenín odohrali v kultúrnom dome divadelné predstavenie s názvom Trampoty s láskou od Vojtecha Loviczeka. Hru so študentmi nacvičila pani profesorka v neobvyklom obsadení – úlohy mužov hrali dievčatá a ženských úloh sa úspešne zhostili chlapi. A veruže všetci účinkujúci to zahrali veľmi presvedčivo, lebo až diváci v závere vystúpenia pri predstavovaní sa jednotlivých účinkujúcich zistili kto vlastne bol pod maskou ženy či muža a odmenili ich výkony niekoľkonásobným potleskom. Potom sa stretli s členkami a členmi Matice slovenskej, našimi divadelníkmi a starostom obce Jozefom Savkuliakom v družnej debате a zábave v Budmerickej izbičke pri špecialitách, ktoré im napiekli matičiarky a dobrom víne od miestnych vinárov.

(mb)

V tomto roku v auguste v Nadlaku sa stretli zakladatelia našej cezhraničnej spolupráce – prvej dohody zo Slovenska.

Nielen o víne bola vínna cesta...

Keď sú otvorené pivnice, v Budmericiach už tradične býva rušno v Budmerickej izbičke. Členky Miestneho odboru Matice slovenskej opäť napiekli štyri desiatky voňavých budmerických špecialít, ktoré ponúkali ešte horúce priamo z pece. Cez víkend privítali desiatky návštevníkov nielen zo Slovenska ale i zahraničia.

S členmi delegácie družobného rumunského mesta Nadlaku si budmeričania pripomenuli 20. výročie nadviazania vzájomnej spolupráce. Starosta obce Jozef Savkuliak odovzdal prednostovi Mestského úradu v Nadlaku Alexandrovi Grosovi pamätný list s drevorezbou, symbolizujúcou trvalé osobné a spoločenské priateľstvá medzi obyvateľmi Budmeríc a Nadlaku.

Na pozvanie Združenia miest a obcí Malokarpatského regiónu využili pohostinnosť v pätnástich pivniciach na Ma-

lokarpatskej vínej ceste aj starostovia z prihraničného regiónu s Ukrajinou z okresu Snina – Mikroregiónu Ublánskej doliny. Neskrývali obdiv nad organizáciou tohto vinárskeho podujatia, s veľkým záujmom si prezreli historické exponáty v Budmerickej izbičke a ochutnali z pestrého sortimentu koláčikov, zákuskov, slaninkových pagáčov a perníkov. Zápis v knihe návštev hovorí za všetko: „Jedno z najkrajších miest na vínnej ceste“.

(mb)

K dobrému gulášu aj dobrá kniha

V auguste priestor pred kaštieľom rozvoniaval gulášom, v parku „bojovali“ rytieri, deti šantili na trampolínach, nafukovacích hradoch, vozili sa na koníkoch i vozoch, hladkali kozičky.

Vynikajúcu atmosféru pri krásnom počasí a vysokej návštevnosti umocnil operný spevák Ivan Ožvát a malé tanečnice z Materskej školy. Za účasti autora novej knihy o Budmericiach Juraja Šebu a bývalých zamestnancov Domova slovenských spisovateľov knihu s názvom BUDMERICE pokrstili dcéra Františka Hečku Magda Hajnošová-Hečková a Ivan Ožvát.

Budmerická fazuľovica

V máji bola veľmi vydarená súťaž vo varení fazuľovica s bohatým sprievodným programom. K dobrej pohode okrem mnohých atrakcií a bohatého občerstvenia prispel svojim spevom aj Dušan Grúň. Zo 16 tímov najchutnejšiu fazuľovicu navarilo družstvo KONTRA, pozornosti návštevníkov neušli ani SUM-CI – kuchári s poľnou kuchyňou a v parku zaujali šermiarske súboje. Deti sa mohli povoziť na sedliacich vozoch a vyskákať sa na nafukovacích atrakciách.

Kasiopeafest - divadelný festival

To tu ešte nebolo

Kasiopea je občianske združenie, založené 13. 7. 2012. Tento dátum je zaujímavý tým, že presne rok od vzniku združenia sa konal festival s názvom Kasiopeafest. S vetou "Festival, ktorý je len náš" prišla Kasiopea pri jeho realizácii. Ale už v prvý deň festivalu zistili, že to vôbec nie je pravda – stal sa miláčikom všetkých čitateľov divadelnej múzy.

Divadelný festival Kasiopeafest prebiehal v areáli budmerického kaštieľa v krásnom anglickom parku. Trval tri dni. V priebehu týchto dní sa tu vystriedalo dvanásť divadelných inscenácií zo všetkých kútov Slovenska a jeden "divadelný spolek" z Česka. Priestor na pódium nebol iba pre divadlá, ale aj pre tanečníkov, spevákov a iných hudobníkov. Všetky tieto súbory nám boli ukázať svoje umenie zadarmo, ako sa hovorí – za nocľah a teplé rožky. Za čo im patrí veľká vďaka.

Festival nebol organizovaný pomocou veľkých organizácií a firiem. Na príprave festivalu nám pomáhali kamaráti, po večeroch sme stavali z dosiek pódium, lešenie, na ktoré sme zavesili plachty a závesy, aby sa mali účinkujúci kam schovať, keď práve neboli na pódium.

Zahájením festivalu v piatok 12. júla obklopila budmerický kaštieľ divadelná atmosféra. Všetko naokolo bolo naozaj čarovné. Ľudia z rôznych kútov Slovenska sa spoznávali, vymieňali si svoje pocity a myšlienky, popritom sledovali divadelné hry, po ktorých nabiehal husia koža. Vznikli nové priateľstvá (napr. Baco, Oliver, Danko).

Každá rada dobrá

Počas celých troch dní sa udržala v budmerickom kaštieľi i v jeho okolí dobrá nálada aj počasie. Navštívili a podporili náš festival aj profesionáli v divadelnom obore: slovenský divadelný a filmový režisér, momentálne riaditeľ Mestského divadla v Žiline Anton Šulík, slovenský herec, ktorý hral aj vo veľa zahraničných filmoch Roman Luknár, slovenský herec, mo-

derátor a zabávač Juraj Mokry a slovenský skladateľ, aranžér a producent, v súčasnosti riaditeľ SOZA Anton Popovič. Svojou účasťou zdvihli úroveň festivalu a naučili nás veľa nového. Prišli s ochotou, na úkor svojho voľného času preto, že takáto kultúra má v ich srdciach svoje miesto. Obzvlášť by som chcel ešte spomenúť našich kamarátov a machrov na ochotníckej divadelnej výstupe – našu porotu: Vlada Sadiľka, Stana Šubíka a Petra Minárika, ktorí sa divadlu rozumejú a vedeli vybrať tých najlepších.

Za málo peňazí veľa zábavy

Táto prehliadka divadelných výstupní bola nezvyčajná. Výstúpenia, resp. divadelné inscenácie nemali danú tému (ako napr. komédie, drámy...), ale z každého rožku trošku. Té-

mou bolo priateľstvo, vzájomná pomoc a zábava, ktorá neprebíhala len na javisku, ale všade na okolo. A toto je dôležité. Všetky predstavenia mali veľmi dobrú úroveň, divákov zaujali aj keď niektoré trvali do neskorých nočných hodín a neodradili ich ani dotieravé komáre. Zaujímavým nápadom v závere festivalu bola improvizáčna súťaž v tvorbe a prednese vlastných textov.

Podľa nejakej predlohy a s veľa peniazmi sa dá spraviť krásna akcia. Ale nie taká, akú si spravíme my všetci – ochotníci. Divadelný festival nebol len akciou OZ Kasiopea, ale všetkých, ktorí sa na organizácii, priebehu nejakým spôsobom pričínili, bez nich by to nebolo ono. Preto im patrí veľké uznanie.

M. Oľaša

Noc v knižnici s Andersenom ...a jeho malou morskou pannou

V jeden aprílový podvečer v našom kultúrnom dome a najmä v knižnici, diali sa neobvyklé veci. V réžii poslankyne Petry Haviarovej mohli žiaci z našej Základnej školy pobudnúť v knižnici aj v nočných hodinách, vypočuť si množstvo zaujímavých informácií, riešiť hádanky, úlohy, súťaže a potom si dokonca i pospať.

Ako to vnímali naši malí noční vtáci?

„Do knižnice sme v ten večer prišli celé vytešené. Bolo tam trochu hlučno, ale po príchode tety Petry Haviarovej a pána starostu Jozefa Savkuliaka sme stíchli. Porozdeľovali nás do štyroch skupín a dostali sme súťažné úlohy. Neskôr sa objavil ujo prezlečený za Hansa Christiana Andersena. Rozprával nám o jeho knižkách a cestopisoch, ale dal nám aj otázku, akých spisovateľov poznáme a aké knihy čítame. Po ňom pani Patrícia Jariabková nám pútavo čítala Andersenove rozprávky.

Ďalší hosť, spisovateľ Pavel Dvořák, ktorý aj vydáva knihy, nám porozprával o veľmi zaujímavých historických udalos-

tiach. Keď skončil, všetci sme už boli náramne hladní a tak sme sa priam vrhli na výbornú pizzu a koláčiky muffiny. S plnými žalúdkami sa nám dobre hľadali indicie k pokladu, ktorý strážiła malá morská panna.

Prišiel aj mladý spisovateľ Rudo a hovoril nám o svojej knižke. Kým sme sa uložili k spánku stihli sme ešte veľa aktivít, ktoré nadväzovali na čítané rozprávky.

Bola to veru super akcia.“

Podľa rozprávania Grétky Fedorovej-Homzovej a Evičky Oscitej spracovala Z. Charbulová

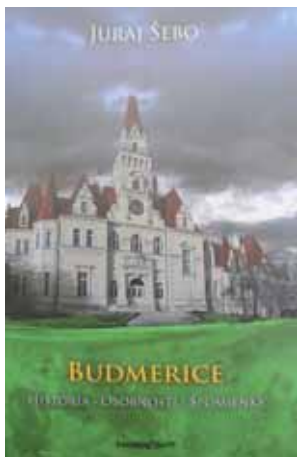

Nové knihy, o ktorých sa v Budmericiach hovorí:

Budmerice

História – Osobnosti – Spomienky
Juraj Šebo

Autor sa v nej zamerá okrem stručnej histórie kaštieľa a pálfiovského rodu na autentické spomienky spisovateľov, ktorí v ňom literárne tvorili, stretávali sa na literárnych podujatiach s umelcami z celého sveta. Dokumentuje aj návštevy významných československých i zahraničných osobností z kultúrneho a politického života aj zážitky bývalých zamestnancov Domova slovenských spisovateľov.

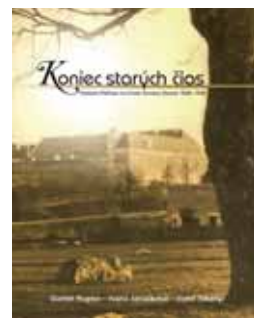
Kniha je doplnená množstvom fotografií, faksimílií rukopisov a je významným prínosom nielen pre našich obyvateľov, ale vyplňa biele miesta v histórii Literárneho fondu, ktorého súčasťou bol viac ako polstoročie Domov slovenských spisovateľov v Budmericiach. Veľmi cenné je, že autorovi sa podarilo zachytiť genius loci Budmeríc v časoch najväčšej slávy, keď tu ešte umelci tvorili svoje diela.

Koniec starých čias

Poslední Pálfiovci na hrade Červený Kameň 1848-1948
Daniel Hupko – Ivana Janáčková – Jozef Tihányi

K tejto, možno povedať vzácnej knihe sa uskutočnila v Budmerickej izbičke zaujímavá čitateľská beseda s autormi. Účastníci sa dozvedeli mnohé zaujímavosti zo života Pálfiovcov na Červenom Kameni i v Budmericiach za obdobie posledných sto rokov. Dokonca, že zaužívané pohľady na túto vyššiu vrstvu spoločnosti aj v podmienkach budmerického kaštieľa sú v niektorých prípadoch trochu iné a preto si treba túto knihu prečítať. Ani starší budmeričania si nepamätajú detailné súvislosti s neľahkým odchodom Pálfiovcov z Budmeríc a územia Slovenska do cudziny v závere druhej svetovej vojny. Obsah textu načrtáva tiež postoj vtedajších štátnych orgánov ku skonfiškovanému šľachticému majetku.

Kniha obsahuje viac ako 350 kvalitných reprodukcí fotografií a archívnych dokumentov, ktoré doteraz neboli publikované. Podobne ako kniha Budmerice aj táto je ďalším prínosom k poznaniu histórie červenokamenského mikroregiónu.

Tu sú budúci čitatelia, ktorí ponosú štafetu budmerickej histórie. Títo žiaci v školskom roku 2012/2013 dosiahli v škole najlepšie výsledky. Koncom školského roka v obradnej sieni obecného úradu ich prijal starosta obce Jozef Savkuliak. Poďakoval im za usilovnosť, zagrataloval k oceneniu a každý dostal darček.

Budmerice sú literárne mesto... a preto starosta je fakticky primátor

Nuž takto vtipne nám predseda Spolku slovenských spisovateľov Miroslav Bielik premenil starostu obce na primátora. Stalo sa to na pracovnom i zároveň slávnostnom stretnutí slovenských spisovateľov vo vyfintenej sále nášho kultúrneho domu v trochu zaujímavom magickom dni – v piatok trinásteho na Luciu v roku 2013. Avšak k žiadnym paranormálnym javom nedošlo. Naopak, všade bolo cítiť predvianočnú pohodu a radosť zo vzájomných stretnutí priateľov spisovateľskej obce.

Slávnostného stretnutia z príležitosti **90. výročia založenia najstaršej organizácie spisovateľov – Spolku slovenských spisovateľov (SSS)**, ktorého zrod bol v budmerickom kaštieľi 13. decembra 1923, sa zúčastnili desiatky jeho členov, predstavitelia vlády, obce, kultúrnych a spoločenských inštitúcií a zahraniční hostia. V úvodnom príhovore predseda SSS Miroslav Bielik zdôraznil, že spolok nadväzuje na odkaz svojich zakladateľov, osobností, ktoré formovali spoločenský a kultúrny život Slovenska. „V Budmericiach sa cítime ako doma a veríme, že po rekonštrukcii bude zase budmerický kaštieľ patriť spisovateľom“ – ukončil príhovor. Toto jeho presvedčenie zdieľa i starosta obce Jozef Savkuliak, ktorý srdečnými slovami privítal prítomných hostí a prisľúbil, že obec vyvinie maximálne úsilie, aby kaštieľ aj po rekonštrukcii naďalej slúžil kultúre za určitej spolupráce obce s prevádzkovateľom zariadenia.

Potom prečítali celý rad pozdravov od významných osobností spoločenského, politického, kultúrneho a cirkevného života, okrem iných od prezidenta SR Ivana Gašparoviča, ktorý prevzal

záštitu nad týmto podujatím, exprezidenta Rudolfa Schustera, kardinála J. Korca. Minister školstva, vedy a výskumu Dušan Čaplovič, člen SSS, ocenil, že nové vedenie SSS posilňuje postavenie organizácie a osobne stotožňuje sa s prijatím zákona o knihe. Predseda Matice slovenskej Marián Tkáč hovoril o nutnosti pravdivého zobrazovania histórie Slovenska aj v úzkej spolupráci s členmi Spolku.

V priebehu stretnutia bohatého na vystúpenia členov boli prekračované v dobrom slova zmysle všetky časové limity a deti s koledami si museli trochu viac počkať, aby prítomným ich mohli

zaspievať. Hádám aj preto vznikla ponuka usporiadať v budúcom roku Budmerický Deň slovenskej literatúry.

Naši vzácni hostia navštívili aj vianočne vyzdobenú Budmerickú izbičku, kde ich členky Matice slovenskej privítali budmerickými koláčikmi. Pochvalne sa vyjadrili o zbierke v Izbičke, o koláčoch zápismi v kronike a pamätnej knihe obce: Za všetky zacitujeme slová predsedu Matice slovenskej Mariána Tkáča: „Som rád, že Budmerice sú vlasteneckou obcou, že udržiavajú tradície, ktoré sú charakteristické pre Slovákov a Slovensko“.

(mb)

Cena Rudolfa Fábryho Budmerice poetické

Vyhodnotenie V. ročníka básnickej súťaže Cena Rudolfa Fábryho sa dočasne presťahovalo z priestorov kaštieľa do kultúrneho domu. Na slávnostnej atmosfére to však nič neubralo, pretože pracovníčky obecného úradu vytvorili zo všednej sály naozaj dôstojné, mimoriadne esteticky príťažlivé prostredie pre organizátorov súťaže i účastníkov.

Už tradične od 1. ročníka súťaže v roku 2008 je naša obec spoluorganizátorom tohto celoslovenského podujatia v rámci projektu Národného osvetového centra Mladá slovenská literatúra. Je potešiteľné, že k myšlienke stretávania sa víťazov literárnych súťaží – mladých autorov s renomovanými spisovateľmi a literárnymi kritikmi pridal sa časopis pre mladú literatúru a umenie Dotyky spolu s Literárnym informačným centrom. Takto súťaž získava v povedomí mladých autorov väčšiu príťažlivosť a hoci je najmladšou celoštátnou básnickou súťažou na Slovensku, v súčasnosti prekonáva očakávania, a to nielen kvantitou, ale najmä kvalitou.

Porota súťaže udelila zúčastneným mladým autorom tri čestné uznania, tri prémie a tohoročnou Laureátkou Ceny Rudolfa Fábryho sa stala Katarína Hrabčáková z Prešova. Celé podujatie sa nieslo v predvianočnom duchu umocnenom vynikajúcim zapievaním vianočných kolied zborom Chorus Angelicus pod taktovkou Janky Neščákovéj. Uskutočnilo sa pod záštitou prezidenta Slovenskej republiky Ivana Gašparoviča a bolo dôstojným vyvrcholením Budmerického Dňa spolku slovenských spisovateľov.

(mb)

Išla Lucka do sveta...

Príbeh ako z rozprávky možno nazvať cestu osamelého budmerického dvanásťročného dievčaťa do vzdialenej cudziny. Ako sa všetko udialo nechajme hovoriť Lucku Sedliakovú.

Na samom začiatku bola veľká motivácia z anglického časopisu „Hello“ pre základné školy v zadaní úlohy zostaviť svoj vlastný časopis, s minimálne ôsmimi stranami v anglickom jazyku s možnosťou výhry päťdňového zájazdu do Belgicka a Anglicka. Od skorého detstva s angličtinou mám skúsenosti takže som neváhala. Za veľkej podpory rodiny v novembri 2010 som začala pracovať na svojom časopise. Čo sa týka obsahovej stránky, vedela som presne čo chcem a postupne vznikol mix mojich záľub – niečo z hudby, športu, o mne i rodinných sviatočných tradíciách. Doma som sa dočkala veľkej podpory. S jazykovou korekciou my pomáhali najmä sestra a otec, brat priložil svoje skúsenosti s grafikou. A tak som mala koncom novembra 2010 hotový svoj vlastný časopis, ktorý sme pomenovali prostým názvom „Hello Turtle“. Počas decembra roku 2010 som každý deň pozorne sledovala e-mailovú schránku až som jedného dňa v nej našla radostnú správu od redakcie časopisu Hello. Dozvedela som sa, že spomedzi 180 súťažiacich z Čiech aj Slovenska vybrali práve mňa a môj časopis. Ten pocit bol neopísateľný, chvíľku som ešte rozmyšľala, či sa mi to zdá. A tak som otcovi oznámila „že ja som to asi vyhrala“ (samozrejme po anglicky). Potom som sa tešila na zájazd s vybavením termínu odchodu 25. apríla 2010.

Zbalená, ide sa!

V Brne sme sa stretli so skupinkou Čechov, s ktorými som mala ísť v autobuse. Bol to vlastne školský zájazd pre českých školákov vo vekovej kategórii 17-22 rokov a ja som prekvapením zistila, že s mojimi dvanástimi rokmi budem najmladšou účastníčkou výpravy.

Pritom som tam absolútne nikoho nepoznala, na šťastie mi nechýbala odvaha. Cestovali sme v noci a ráno sa vydali poznávať Brusel, jeho pozoruhodné pamiatky i slávne Atómium. Po ôsmich hodinách v hlavnom meste Belgicka sme sa vydali na cestu do Anglicka. Vlak mal odchod pred 21. hodinou, náš autobus naložili do špeciálneho nákladného vagóna a cez Eurotunel sme sa previezli za tridsať minút pod hladinou mora na anglické pobrežie.

A sme v cieľi

Ubytovali v hosťovských rodinách v londýnskej časti „Croydon“. Domáci nás privítali skvelou večerou v podobe pizze so šalátom! Na druhý deň ráno k raňajkám sme mali opečené hrianky s džemom, nutellou.

Aké sú klasické klasické anglické raňajky? Domáci tvrdili, že také niečo mávajú len počas víkendov, aj to nie vždy.

Nasledovné dva dni sme absolvovali obhliadku Londýna. Videli sme naozaj veľa zaujímavých miest. Spomeniem aspoň London Eye s nádherným výhľadom na celý Londýn, Big Ben, Tower Bridge, Hrad Tower, Buckinghamský palác a veľa iného. Asi najviac sa mi páčil Greenwich, Greenwichský park, kam sme sa dostali po plavbe na rieke Temži. Nad týmto parkom je presný stred zeme. Vyskúšala som si aké je to stáť jednou nohou na západnej a jednou nohou na východnej pologuli. Nechýbali tam ani tradičné šedé veveričky.

Gesta domov

Plní nevšedných zážitkov a dojmov v posledný deň večer sme sa vydali na cestu domov a všetci šťastní a zdraví sa vrátili naspäť k najbližším.

Jednoznačne môžem povedať, že hodiny usilovnej práce stáli za to! Usilovnosť, súťaživosť snúbiaca sa s odvahou vždy priniesie úspech – len všetko treba vyskúšať.

text a foto: Lucia Sedliaková

Čo tak sa stať animátorom?

Že neviete čo to znamená? Slovo animácia pochádza zo španielskeho slova animar, čo znamená povzbudzovať, tešiť. V dovolenkových krajinách na západe, kde má významnú úlohu cestovný ruch, je tento pojem viazaný s pracovníkmi hotela, ktorý majú priamy kontakt s hosťami. Ako to prebieha v konkrétnych podmienkach predstavím vám z vlastných skúseností práce animátora, ktorému som sa venoval popri štúdiu na vysokej škole už tretie leto.

Mojou povinnosťou animátora – človeka plateného hotelom bolo pomáhať rekreatantom stráviť dovolenkový čas príjemne pri športe a zábave. Začal som ako animátor v Taliansku v rekreačnom stredisku Bibione. Keďže to bol môj začiatok, bolo to pre mňa dosť ťažké – veľa hostí, náročná príprava programu, priemerné ubytovanie, strava. Keď sa človek vypracuje a má chuť skúsiť niečo iné a nové, o rok sa môže dostať na lepšie miesto. V mojom prípade nasledovala Malorka, súostrovie Baleárske ostrovy, v krásnom 4-hviezdičkovom hoteli s výbornou stravou a pohodlnejšou prácou. V tomto roku som tri mesiace pracoval na ostrove La Gomera – v súostroví Kanárskych ostrovov. Pracoval som s deťmi, viedol denne športové aktivity dospelých a teenagerov. Individuálne streľby z luku, minigolf, streľby z pištole alebo skupinové ako futbal, basketbal, tenis, squash, petanque, volejbal, padel, vodné pólo.

Azúrové nebo s pohodou i pracou

Práca animátora začína letom do destinácie na miesto určenia Ubytovanie pre animátorov je v priemerných, ale pohodlných domoch blízko hotela. Na čo sa ale môžete skutočne tešiť sú slnečné dni, nádherné okolie a morské pláže plné spokojných ľudí.

Práca, ktorá si vyžaduje silu hlavne psychickú, je na naše pomery slušne odmenená. Vyžaduje si však neustálu prítomnosť v hotelovom komplexe, byť dobre naladený, rozosmievať a zabávať ľudí, vymýšľať príjemný program, tance a venovať sa dennému programu vo všetkých jazykoch. Na Kanárskych ostrovoch svieti slnko intenzívne, nevynecháva jediný deň počas leta. Niekedy je nutné pracovať

v plyšových maskách a horúčava býva podstatne vyššia ako u nás doma.

Neoceniteľné kontakty

Animácia umožňuje rozprávať sa s ľuďmi z iných krajín, iných kultúr. Napríklad Belgičania či Luxemburčania čo bežne zarábajú 2 500 € mesačne majú také isté problémy, vysoké náklady na bežný život, starosti o zdravie, rodinu, prácu, neobchádza ich stres. Ak viem jazyk, ktorým oni rozprávajú a poznajú ma ako super animátora, často mi povedia o sebe niečo viac, zistím, že sú to ľudia srdeční, zhovorčiví, radi sa podelia o radosti aj starosti, ocenia žart. Vďačné vzťahy sú najmä s deťmi, ktoré sú nadšené, keď im animátori rozumejú, šantia s nimi, naučia ich tančeky. Občas vzniknú pekné priateľstvá a potom pri rozlúčkach bývajú aj slzy. Na Kanárskych ostrovoch je podľa ostrovov veľa rozličných hostí, najčastejšie sú to však zo Španielska, Anglicka, Nemecka, Škan-dinávskych krajín a Ruska. Pre úspešnú komunikáciu je nevyhnutné ovládať jazyky a to minimálne angličtinu a nemčinu. V prípade španielčiny v núdzovom prípade pomôže rýchlokurz na mieste.

Ako na to?

Kto sa chce dostať na animácie do zahraničia základným predpokladom je jazyková výbava – dôkladná znalosť angličtiny, nemčiny, ostatné reči sú výhodou. Nemčina je často viac žiadaná ako angličtina, aj keď záleží to od hotela v ktorom budete pracovať. Dôležité je správať sa vždy slušne a s úctou, lebo táto práca Vám dá možnosť pracovať a učiť sa a spoznávať ako v máloktovej profesii, nie to ešte brigáde. To už tu bolo.... Dôležité je ovládať aspoň čiastočne letné športy a ich pravidlá, ako tenis, vodné pólo. Využiť skúsenosti niekoho, kto túto prácu už robil, a poučiť sa z jeho chýb, ktoré v zahraničí robí a naučiť sa od neho figle a postupy, ako sa dostať na super job. Veľmi dôležité je byť smelý, zbytočne sa nehanbiť a nebáť. My Slováci sme ohromne pracovití a v zahraničí si to nesmierne cenia. Ak teda máte chuť prežiť budúce leto podstatne inak ako na Slovensku na stavbe či pracou pri pokladni, prejavte záujem. Rád vám poradím a poskytnem informácie na tel. 0918 386 018.

L. Dugovič

ZA CISÁRA PÁNA...

V budúcom roku si pripomenieme výročie začiatku 1. svetovej vojny, vypuknutie strašného celosvetového vojnového požiaru, v ktorom bojovali a umierali vojaci z 34 štátov. V rámci Rakúsko-Uhorskej armády aj Slováci z Budmeríc.

Zámienkou bola smrť následníka trónu Františka Ferdinanda d'Este a jeho manželky počas cesty autom po sarajevskom nábřeží, ktorých zastrelil mladý študent Gavrilo Princip 28. júna 1914. O mesiac dňa 28. júla 1914 vypovedalo Rakúsko-Uhorsko vojnu Srbsku a postupne do 1. svetovej vojny sa zapájali ďalšie štáty na troch frontoch: západnom, východnom a južnom (balkánskom).

Vo vtedajších Budmericiach roľníci koncom júla na humnách a v stodolách mlátili pozvážané snopy obilia. Avšak zavčas rána 31. júla 1914 obecný bubeník prešiel dedinou s jóbou správu: každý branec do 42 rokov musí v priebehu 24 hodín nastúpiť k svojmu pluku – takto bola vyhlásená prvá mobilizácia mužov v najlepších rokoch. Svoje rodiny a rodnú obec opustilo približne 120 brancov. Nevedeli si predstaviť čo ich čaká, považovali to skôr za krátkodobé dobrodružstvo, vykúpenie z jednotvárneho dedinského života. A keď na vozoch odchádzali k najbližšej železničnej stanici stále vykrikovali, skandovali „nech žije vojna!“ Navzájom sa presvedčovali, že vojna naozaj skončí za niekoľko mesiacov a potom nastanú iné podmienky, lepšie pre roľnícky a robotnícky ľud.

No všetko bolo naopak – v zákopoch čoskoro spoznali krutú tvár vojny keď denne zomierali kamaráti, trpeli hladom, hnisavými ranami po zraneniach, v poľných lazaretoch mnohí bez nôh, rúk. Ešte v máji roku 1918 rukovali najmladší osemnásťroční mládeneci. Títo však už spievali po dedine posmešnú pesničku „Šup sem, šup tam, nám už je to všetko jedno, s nami to už nevyhrajú. Šup sem, šup tam...“

Hoci sa blížil koniec vojny krvavé jatky si vyžiadali ešte ďalšie tisícky obetí. Na východnom fronte mali šťastie v nešťastí, „domobranci“ Viliam Križan a Július Fajnor tým, že sa dostali do česko-

slovenských légii na Sibíri a cez Vladivostok sa vrátili do rodnej dediny a tu sa zväčša so svojimi najbližšími. Podobne z légii v Taliansku po skončení vojny prišli domov František Velich, Martin Puchlý a Karol Hlavina. V amerických légiiach na francúzskom fronte bojoval budmerický rodák Karol Kulifaj, ktorý po vojne opäť sa vrátil do Ameriky.

Na fotografii: Michal Halaš

Priamo z frontových línií talianskeho frontu privítali doma ešte ozbrojených slovenských domobrancov Štefana Kulifaja, Františka Poláka a Jána Hýnera. Avšak prázdne miesta pri stoloch v rodinách zostali po delostrelcoch Imrichovi Kovačovičovi, Jozefo-

vi Polákovi a ďalších 20 padlých a nezvestných. V dôsledku nemoci z vojnových útrap krátko po návrate do Budmeríc v októbri 1918 zomrel Jozef Tešovič, v ruskom zajatí v Moskve zomrel v roku 1922 Martin Matiašovič.

Tí, čo prežili, sa vracali do Budmeríc okolo 26. októbra 1918, ďalší až po vzniku československého štátu v priebehu novembra 1918. Spoločenské a politické pomery pri rozpade rakúsko-uhorskej monarchie boli však vypäté a prejavili sa aj v Budmericiach. Počas novembra a decembra ľudia z chudobnejších vrstiev vyrabovali majer Hafkáč, ktorý mal v prenájme žid Lieben. Dramaticky sa vyostrila situácia na „Mladšom majíre“ v prenájme Eugena Frankla. Už v dobe prevratu si dovedol asi sto maďarských vojakov na ochranu svojho majetku, ktorí zaujali tri guľometné pozície pri majeri. Pod dohľadom pätnásť četníkov musel obecný bubeník František Izakovič vybubnovať príkaz aby každý, kto zobral z jeho majera svine ich musí vyhnať na ulicu. To sa aj stalo a všetky ukradnuté svine pod dozorom maďarských vojakov naložili do železničných vagónov pristených na úzkokolejke a odviezli na železničnú stanicu do Cífera. V obci ešte zostalo asi desať vojakov proti ktorým ostro vystúpili miestni obyvatelia a z potýčiek takmer vznikol ozbrojený konflikt. Pri stupňovaní slovných aj fyzických útokoch bol jeden z maďarských vojakov zastrelený a následne sa ostatní vzdali s nárekmí a ospravedlňovaním sa, že oni sú tiež Slováci a boli donútení brániť majetky panstva. Z kaštielľa pri rabovkách pudmeričania pobrali iba palivové drevo. Gennejšie veci z vnútorného zariadenia odniesli až neskôr uláni (vojaci ľahkého jazdecktva) spoza Moravy.

Ako prežívali budmeričania ďalšie dôsledky vojny a zrodu prvej spoločnej republiky Čechov a Slovákov uvedieme v pokračovaní v budúcom roku. (mb)

Pramene: kronikárske zápisy
foto: archív MS

Padol, aby sme my žili

K stému výročiu narodenia nášho rodáka, protifašistického bojovníka kapitána Jána Rašu pridávame túto pomyselnú kyticu vďaky spomienok na človeka, ktorý neváhal so zbraňou v ruke sa postaviť na odpor okupantom.

Dňom jeho narodenia v Budmericiach bol 22. jún 1913 a vojenskú základnú službu nastúpil ako 19-ročný do technickej roty 41. Pešieho pluku v Žiline. Absolvoval poddôstojnícku školu, plavecký, vodný a zákopnícky výcvik. Až do roku 1937 vykonával funkciu inštruktora a zástupcu veliteľa čaty v Kormárne a potom bol 1. februára 1937 prijatý do Zboru pohraničnej finančnej stráže. Po absolvovaní kurzu finančnej stráže slúžil vo Vysokých Tatrách, od roku 1944 vo funkcii správcu oddelenia na Štrbskom Plese. Pritom organizoval lyžiarske súťaže, ktorých sa aj aktívne zúčastňoval ako pretekár. V rokoch 1939 až 1944 bol funkcionárom Klubu slovenských turistov a lyžiarov.

V odboji

V mieste pôsobenia sa zapojil do protifašistického odboja v jednej z miestnych ilegálnych odbojových buniek. V prípravách Slovenského národného povstania bol spoluorganizátorom vytvorenia skupiny z príslušníkov finančnej stráže a žandárstva, ktorá sa v septembri roku 1944 pripojila k partizánskemu oddielu Vysoké Tatry. Ria-

dil výstavbu opevňovacích prác a záťahov na prístupových cestách v okolí Štrbského plesa. Zúčastnil sa viacerých bojových a diverzných akcií a pri obrane Važeckej chaty na Troch Studničkách zásahom nepriateľskej strely do hrude padol v boji dňa 26. septembra 1944. Bol pochovaný na okraji lesa pri Važeckej chate, v júni roku 1945 exhumovaný, prevezený na Štrbské pleso a so všetkými poctami pochovaný. V roku 1947 bol povýšený do hodnosti kapitána a inšpektora 1. triedy finančnej stráže a vyznamenaný Radom SNP 1. triedy in memoriam.

Nemci mali zámer zlikvidovať Važeckú chatu, lebo jej majiteľ poskytoval útluk politicky a rasovo prenasledovaným a pomáhal partizánom. Chata bola jednou zo základní partizánskeho oddielu a tak sa stala terčom v očiach nepriateľa. Po nerovnom boji silne vyzbrojený esesácky oddiel prinútil povstalcov opustiť útulňu, hitlerovci ju po boji 26. septembra celkom vypálili. Okrem J. Rašu zahynul aj sovietsky partizán Vasil Širočenko. Na Rašovu počesť bola po oslobodení pomenovaná najprv chata vo Furkotskej doline, po jej zániku v roku 1956 názov Chata kpt. Rašu pre-

šiel v roku 1961 na novopostavený objekt na Troch studničkách približne na mieste, kde padol. Na budove je pamätaná tabuľa a pri nej symbolický hrob.

Nezabúdajme na tých, ktorí položili svoje mladé životy v boji proti nemec-kým okupantom. Boli to obyčajní ľudia, ktorým do života kruto zasiahla vojna a spečatila ich osud. A Ján Rašo bol jedným z nich.

(mb)

Pramene: Vysoké Tatry 1944-1945, OV SZPB Poprad

Každý deň stojí za to, aby ho človek žil

Jeseň života v kolektíve rovesníkov

V minulom čísle Budmerických zvestí sme informovali o jednotlivých oddeleniach v našom Centre sociálnych služieb. Ak chcete vedieť, ako to u nás chodí, prídte sa presvedčiť.

Kontakt so sociálnym prostredím nám zabezpečujú budmerickí seniori z Jednoty dôchodcov a členky Máriinej légie, ktoré si „osvojili“ naše klientky a sprevádzajú ich na bohoslužby do miestneho kostola. Naším seniorom ponúkame možnosť uvoľnenia sa pri voľnočasových aktivitách. Sú to rôzne ručné práce, výroba darčkových predmetov, maľovanie, cvičenia na rozvoj a udržanie pamäti, možnosť hrať spoločenské hry, posedenia pri hudbe, kondičné cvičenia na stoličkách, stretnutia pri hlasnom čítaní a keď je pekné počasie chodíme na prechádzky po okolí.

Prídte nám aj Vy niečo ponúknuť, čo by spestrilo náš každodenný život alebo len tak s nami tráviť zaujímavé zimné popoludnia. Tým, že sa občan rozhodne pre umiestnenie v zariadení, život určite nekončí.

POSTUP PRI PRIJATÍ OBČANA DO ZARIADENIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Podmienky prijatia do zariadenia sociálnych služieb upravuje zákon NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách.

Pre zariadenie opatrovateľskej služby, zariadenie pre seniorov

a denný stacionár sa konanie o odkázanosti na sociálnu službu začína na základe písomnej žiadosti žiadateľa na obecnom úrade v mieste trvalého bydliska. Žiadosť a tlačivo *Vyjadrenie lekára o zdravotnom stave žiadateľa* si Budmeričania môžu vyzdvihnúť v našom zariadení u sociálnej pracovníčky.

Do domova sociálnych služieb si občan podáva žiadosť na Bratislavskom samosprávnom kraji (do konca r. 2013).

Ak má občan vydané právoplatné *Rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu* a má záujem o poskytovanie sociálnej služby, je povinný si v CSS Budmerice vyžiadať tlačivo *Žiadosť o uzatvorenie zmluvy* na ten druh sociálnej služby, na ktorú má vydané rozhodnutie. V prípade, že nemáme voľné miesto, môžeme žiadateľa na základe jeho súhlasu zaradiť do „poradovníka žiadateľov“. Pokiaľ občan nesúhlasí so zaradením do poradovníka v CSS Budmerice, obráti sa späť na príslušný orgán, ktorý mu vydal Rozhodnutie

o odkázanosti na sociálnu službu. Ten je povinný mu zabezpečiť poskytovanie sociálnej služby v inom zariadení.

Bližšie informácie Vám podá sociálna pracovníčka Bc. Štefánia Rampachová v CSS Budmerice na ul. J. Holčeka 23, alebo na telefónnych číslach 033/644 80 88 a 0917 147 312. Š. Rampachová

Š. Rampachová

Zafarbšia si opasky

Budmerický Karate tím NALÍ Budmerice je príkladom cieľavedomej trénerskej práce s mládežou. Tá sa odzrkadľuje i v dosahovaní stabilných výsledkov v súťažiach karate. Tak tomu bolo aj v 2. kole Bratislavského pohára mládeže. Aktívne sa ho zúčastnili siedmi karatisti z nášho tímu a zmerali sily s ostatnými 150 pretekármi z devätnástich klubov Slovenska.

V kata súťažili Matúš Haršany, Sonička Študentová a Stanko Jurík. Z našich katistov sa najlepšie darilo **Soničke**, vybojovala si tretie miesto. **Stanko** predviedol svoje tri kata tiež na veľmi dobrej úrovni a vybojoval si tak piate miesto.

V kumite nastúpila Sonička Študentová, Adrián Gura, Viktor Králik, Ondrej Cíferický, Vratko Oravec. Spomedzi kumiťákov si svojimi výkonmi vybojovali **druhé miesta Ondrej Cíferický, Adrián Gura a Sonička Študentová**.

Náš klub pripravil 16. decembra 2013 pre všetkých členov klubu **1. ročník Vianočného turnaja** v kata a technikách. Tréneri vymysleli a zostavili súťažné disciplíny aj pre tých najmenších, ktorí sa ešte len začínajú oboznamovať so základnými technikami, postojmi a krokmi. Takto mali mož-

nosť súťažiť všetky deti. Ich výkony boli ocenené diplomami, medailami, sladkosťami i búrlivým potleskom prítomných cvičencov, rodinných príslušníkov a priateľov karate.

V predvianočnom čase sa zverenci nášho karate klubu intenzívne pripravovali na **skúšky technickej vyspelosti – páskovanie**. Ich technickú zdatnosť 23. decembra 2013 preverili skúšobní komisári. Všetci, ktorí úspešne zvládli skúšky, si môžu počas vianočných prázdnin farbiť svoje opasky.

No a po prázdninách si vyhrnieme rukávy a hor sa do ďalšej tvrdej práce na sebe, aby sme sa čo najlepšie pripravili na ďalšie súťaže. Zameriame sa najmä na tie postupové a budeme veriť, že aj tento rok sa tí najhúževnatejší prebojujú na Majstrovstvá Slovenska.

G. Setnická

Aj v lete s hokejkou

Hokejbalový klub HURONS. Klub vznikol v septembri 2012, keď sa časť budmerických hráčov odtrhla od mužstva Warriors Častá. Následne sa títo hráči spojili so zvyšnými členmi legendárnych BZ Čečenci a spolu vstúpili do Pezinskej hokejbalovej ligy pod názvom Hurons.

Kostru mužstva tvoria hráči z Budmeríc doplnení o legionárov z Jablonca a Častej. Hneď v premiérovom ročníku sa umiestnili na piatom mieste v konkurencii pätnástich mužstiev z Bratislavy, Pezinka, Modry či Senca. V tomto ročníku sa klubu darí nadväzovať na úspešné výsledky z vlaňajška. Okrem dobrej reprezentácie obce je cieľom klubu rozvoj hokejbalu v obci a výchova mladých talentovaných hokejbalistov a ich postupné začlenovanie do nášho klubu. Aj preto pôsobíme ako občian-

ske združenie **OZ BZČ Budmerice HBC Hurons**, ktorého cieľom je v budúcnosti vybudovanie hokejbalového

areálu v našej obci. Ďakujeme našim priaznivcom a fanúšikom za podporu.

M. Krajčovič

O futbal v našej obci je záujem

Aké výkony, také výsledky

Vďaka podpore Obecného úradu v Budmericiach v tomto roku sa zlepšilo prostredie na ihrisku výsadbou stromčekov a najmä podmienky pre hráčov FC Družstevník Budmerice rekonštrukciou šatní. Čo určite potešilo každého hráča a fanúšika.

Posledný hvizd rozhodcu prišiel v Gajaroch 10.novembra 2013. Práve vtedy sa ukončila jesenná časť pre všetkých hráčov a fanúšikov budmerického futbalu. Rôzne výkony, rôzne výsledky, veľa zábavy a tak isto nervov predchádzalo trinástim odohraným zápasom. Naši chlapci strávili na ihrisku neuveriteľných 1222 minút a to len preto, aby ukázali, že v Budmericiach je šport stále populárny. Avšak poďme sa pozrieť trochu bližšie. Začnime od tých najmladších.

Žiaci: Mladí futbalisti, ktorí majú toho ešte veľa pred sebou. Tréner Roman Machala, asistentka Lenka Sobolová. Všetci bojovali celú polovicu sezóny, aby podali čo najlepšie výkony. No napriek veľkej snahe, náročných tréningoch a ťažkých zápasoch naši chlapci ani raz nevyhrali. No útechou je, že získali dva body. O dva góly sa postaral talentovaný chlapec F. Gajdy. Po jednom góle pridali S. Kuchta a S. Schmidt. Chlapci sú spomedzi všetkých tímov najmladší a ak budú na sebe pracovať, v najbližších rokoch sa určite pobijú o najvyššie priečky.

Dorast: Tréner: Peter Matejík. Naši dorastenci sa oproti minulému roku zlepšili. Avšak problémom je, že nie na každý zápas sa stretnú v hojnom počte. Či už kvôli dlhým sobotným večerom alebo zlej partii? Možno práve preto, že v tejto kategórii nie sú deti. No napriek tomu tí, ktorí bojovali si zaslúžia obdiv. Zo ziskom 14 bodov sa umiestnili na piatom mieste. osem gólov vstrelil Lukáš Rajkovič, štyri góly Martin Buttko. Po jednom a dvoch góloch dali Štefanka, Strašífták, Gubrický, Sobol, Roman a Krasňanký. Chalanom držíme palce, aby sa im v jarnej časti darilo aspoň tak, ako v časti jesennej.

Muži: Tréner: Félix Lovás. Prezident klubu. Miroslav Baxa Najviac fanúšikov a stretáva práve na našich najstarších chalanov. IV. ligu hrá naše mužstvo tretí rok. 5 výhier, 3 remízy, 5 prehíer. Tieto výsledky hovoria za všetko a síce, že naše mužstvo je tým priemerným. Siedma priečka zo štrnástich mužstiev to len potvrdzuje. Tento rok sme odohrali aj zápas s Jabloncom, ktorý sa naposledy konal pred tridsiatimišiestimi rokmi. Žiaľ, s výsledkom 2:1 v náš neprospech. Najviac gólov sme strelili Malackám 10:1, v jesennej časti 4. ligy sme dosiahli rekordnú remízu so Zohorom 4:4. Najlepšími strelcami boli Oscitý a Vaňko s deviatimi gólmi, Lovás šesť, Vydra, Ochaba, Kováč po troch. Trocha sklamaním je práve siedme miesto v tabuľke. Avšak naše mužstvo hrá s útočným štýlom, čo je pre divákov príťažlivé. Aj preto futbalová nedeľa je tým najkrajším dňom pre všetkých hráčov a fanúšikov futbalu.

Dušan Oiša

Súťažili v budmerickom parku

V prvom júnovom týždni park pri kaštieli v Budmericiach patril mladým športovcom, ktorí postúpili z krajských kôl na Školské majstrovstvá Slovenska v orientačnom behu žiakov a žiačok základných a stredných škôl v školskom roku 2012/2013.

Usporiadaním pretekov Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR poverilo osvedčených organizátorov takýchto majstrovstiev – členov Klubu orientačného behu Sokol Pezinok. Riaditeľ pretekov Pavol Poláček s klubovými spolupracovníkmi technicky perfektne zvládli priebeh dvojdnových súťaží jednotlivcov, štafiet i Ligu školských družstiev. Každý súťažiaci mal k dispozícii prehľadnú, graficky veľmi dobre spracovanú mapu pretekov. K celkovej pohode dvesto účastníkov prispela aj osobná zainteresovanosť starostu obce Budmerice Jozefa Savkuliaka, ktorý prostredníctvom Ministerstva kultúry SR zabezpečil priestory kaštieľa a príslušného parku k uskutočneniu tohto celoštátneho športového podujatia. (mb)

Najmladší športovci z letného tábora

Kam, kedy za kultúrou

JANUÁR	19.	divadlo Hra na princeznú Kultúrny dom Budmerice
	26.	divadlo Hra na princeznú Kultúrny dom Budmerice
	30.	20. Medzinárodný veľtrh cestovného ruchu Incheba Bratislava
FEBRUÁR	14.	25. Matičný ples Kultúrny dom Budmerice
	22.	Ochutnávka vín Kultúrny dom Budmerice

Veľkú spolupatričnosť s rodinou Lennerovou prejavili naši občania svojou účasťou na **III. benefičnom koncerte** v sále kultúrneho domu. Nezištne prispeli na špeciálne liečenie malého šesťročného Matúška sumou **1 016,70 €** a dokázali, že láska k blížnemu má stále miesto v našich srdciach.

Podakovanie

Veľké **ĎAKUJEM** patrí obci Budmerice, pánovi starostovi Jozefovi Savkuliakovi, všetkým účinkujúcim za zorganizovanie krásneho benefičného koncertu pre nášho Matúška. Ďalej chceme poslať veľké **ĎAKUJEM** pre darcov, ktorí prispeli na Matúškove rehabilitačné liečenie. Rodina Lennerová.

Naši jubilanti

70-roční

Viliam Moravčík
Margita Moravčíková
Jozef Žuška
Helena Baxová
Marta Janktová
Michal Sobol
Mariana Mičková
Ján Somorovský
Štefánia Lukačovičová
Ivan Stranovský
Dušan Tuchyňa
Eva Kubová
Karol Valko
Paulína Sobolová
Helena Neščáková
Emília Tuchyňová
Magda Malovcová

Mária Račková
Eva Prihodová

Mária Vrábelová

85-roční

Magdaléna Uhlárová
Aklžbeta Katrenčíková

90-roční

Antonia Matovičová
Mária Chynoradská

91-roční

Jozef Červenec

92-roční

Mária Rášová

80-roční

Veronika Adámková

93-roční

Johana Šebová

Narodili sa

Mia Slezák, Budmerice 313
Peter Noga, Budmerice 340
Alžbeta Juristová, Budmerice 572
Vladimír Jurica, Budmerice 572
Nela Sklárová, Budmerice 424
Eliáš Fiľo, Budmerice 632
Andrej Figura, Budmerice 1140
Jakub Šavara, Budmerice 498
Veronika Polomská, Budmerice 1249
Daniel Jedlovec, Budmerice 705
Liliana Zacharová, Budmerice 415

Nela Lennerová, Budmerice 748
Nina Krchnáková, Budmerice 1270
Amelia Cíсарová, Budmerice 303
Matyáš Cíсар, Budmerice 303
Matej Šramko, Budmerice 1260
Sebastián Vnouček, Budmerice 770
Natália Podobeková, Budmerice 332
Katarína Tvarožková, Budmerice 257
Jozef Salay, Budmerice 1242
Nela Horváthová, Budmerice 790
Matej Trebatický, Budmerice 144
Lea Baková, Budmerice 67

Pred slávnostným stretnutím spisovateľov v Budmericiach, delegáciu vedenia Spolku slovenských spisovateľov spolu so starostom obce Budmerice prijal prezident SR Ivan Gašparovič. Na obrázku zľava: historik Matúš Kučera, Alexander Halvoník, Anton Blaha, Jozef Savkuliak, Ivan Gašparovič.

Budmerické divadlo uvádza

Marcel Ošťa

Hra na princeznú

"Alebo komédia o tom, ako kráľ Anglicka žení svojho syna, no Amor trafil niekoho iného..."

Hrajú: Daniel Kuchta, Lucia Somorovská, Marianne Ondříšová, Roman Kuchta, Mária Benešová, Dagmar Dugovčíková, Milan Brejcha, Zuzana Jurisová, Petra Valentíková, Juraj Mokry, Gejza MĚŠEK, Dominika Górfilová, kompez.

Režia: Marcel Ošťa

Hudba: Peter Tarkay

Premiéra v KD Budmerice
19. a 26. 1. o 18⁰⁰

verejná generálka 18. 1. o 18⁰⁰

kaslopeda.budmerice.net *vstupné dobrovoľné*

Detské centrum

HERŇA

Pondelok 16.00 - 18.00 hod.

Streda 10.00 - 11.30 hod.

16.00 - 18.00 hod.

Jednorazový vstup 0,50 €

Permanentka na mesiac 1,00 €

V prípade väčšieho záujmu o otvorenú herňu v dopoludňajších hodinách volajte na t. č.: 0907 157 508 alebo 0908 856 371.

Výsledky volieb do VÚC 2013 v 14. volebnom obvode

Účasť voličov v Budmericiach: 577 z 1927 oprávnených voličov.

Voľba predsedu BSK (počet platných hlasov)

	Višťuk	Báhoň	Budmerice	Jablonec	Štefanová	Dubová	Častá1	Častá2	Píla	Doľany	SPOLU
Frešo Pavol	89	256	238/251	56	29	65	115	116	62	166	1192
Beňová Monika	58	170	182/99	56	26	61	60	66	58	74	811
Krajcer Daniel	18	23	58	8	8	25	22	12	7	8	189

Voľba poslancov do VÚC (počet platných hlasov)

	Višťuk	Báhoň	Budmerice	Jablonec	Štefanová	Dubová	Častá1	Častá2	Píla	Doľany	SPOLU
Patoprstý Ivan	96	467	110	58	10	11	26	21	1	17	817
Mičunek Radovan	19	3	72	13	16	129	163	160	153	66	794
Baxa Miroslav	51	25	203	56	25	19	16	19	3	23	440
Mruškovič Jozef	12	10	27	5	7	11	13	20	0	162	267
Šalát Ján	15	17	138	9	8	10	3	5	3	7	215
Percentuálna účasť na voľbách	17.8	38.2	30	18.8	23	22.7	25.6	25.7	59.3	33	

Podakovanie

"Milí Budmeričania, dovoľte mi aby som sa touto cestou poďakoval všetkým tým, ktorí sa zúčastnili volieb do Bratislavského samosprávneho kraja. Osobitne **ĎAKUJEM** tým, ktorí mi odovzdali svoj hlas. Musím priznať, že výsledok Budmericiach ma milo prekvapil a Vašu podporu si nesmierne vážim. S vďakou Radovan Mičunek"

Nech vianočné sviatky prinesú lásku a pokoj za Vaše stoly, nech k Vám nový rok vstúpi s plnou nošou šťastia, radosti a spokojnosti. Želáme Vám v každý deň nového roka 2014 pevné zdravie, veľa šťastia, lásky a splnených túžob.

Redakcia Budmerických zvestí